

Riksdagen kan införa tvång om arbetsplatskoder

Protesterna från läkarhåll har hittills inte hjälpt. Nästa vecka väntas riksdagen besluta att alla recept ska ha en korrekt arbetsplatskod för att medicinen ska omfattas av läkemedelssubventionerna.

■ Det är den 4 april, som riksdagen ska behandla propositionen »De nya läkemedelsförmånerna« efter ett förslag från regeringen.

Protesterna mot reglerna om arbetsplatskoder har varit många, både från läkarhåll och den politiska oppositionen. Orsaken är att de anses diskriminera läkare utan fast arbetsplats. Det finns till exempel några tusen pensionerade läkare, som med de nya reglerna inte kommer att få förskriva läkemedel med sub-

vention. Läkarförbundet uppvaktade socialutskottet och föreslog att man borde inrätta en nationell samlingskod så att alla läkare kan skriva ut läkemedel med subvention.

Socialutskottet nobbade ny kod

När frågan behandlades av socialutskottet i mitten av mars blev det emellertid ingen förändring utan kravet på arbetsplatskoder stod fast och börjar gälla den 1 oktober om inte riksdagen i sista stund ändrar på beslutet.

Den 1 oktober är det också meningen att den nya myndigheten Läkemedelsförmånsnämnden ska börja sitt arbete. En kommitté har tillsatts för att förbereda bildandet av nämnden.

Nu saknar vart femte läkemedelsrecept i Stockholmsområdet en sådan kor-

rekt arbetsplatskod. Det visar en stickprovsundersökning som görs fortlöpande sedan mer än ett år tillbaka – varje månad en dag på varje apotek.

Hjälp av samordnare

Läkemedelsenheten vid Norra sjukvårdsområdet i Stockholm försöker råda bot på den bristen. Den underrättar därför alla läkare i området om de recept som kommit fram i stickproven med felaktig streckkod eller utan streckkod.

– Om läkare och verksamhetschefer vill ha hjälp med streckkoder kan de vända sig till oss, hälsar läkemedelssamordnare Åke Pehrsson vid Norra sjukvårdsområdet.

Tom Ahlgren

tom.ahlgren@lakartidningen.se

Miljonanslag till stamcells forskning

Svenska stamcellsforskare får med hjälp av amerikansk finansiering ett rejält ekonomiskt tillskott de närmaste fem åren. Samtidigt börjar de politiska krafterna i USA mot att stödja human embryonal stamcells forskning bli allt starkare.

■ 75 miljoner kronor extra under fem år. Det är vad svenska stamcellsforskare får dela på, efter det att Vetenskapsrådet träffat ett avtal med den amerikanska forskningsstiftelsen Juvenile Diabetes Research Foundation (JDRF) och Svenska diabetesförbundets forskningsfond om samfinansiering av svensk forskning. JDRF, som är världens största icke-statliga finansör av diabetesforskning, satsar 50 miljoner kronor, Vetenskapsrådet 20 miljoner kronor, och Diabetesförbundets forskningsfond 5 miljoner.

– Orsaken till att den amerikanska forskningsstiftelsen intresserar sig för Sverige är situationen i USA, där president Bush beslutat att humana embryonala stamcellslinjer som utvecklats efter beslutet höstan 2001 inte ska få statlig finansiering, berättade Harriet Wallberg-Henriksson, ordförande i ämnesrådet medicin på Vetenskapsrådet, vid en presskonferens på Vetenskapsrådet.

– Dessutom har det politiska mot-

ståndet ökat ytterligare. En hearing i senaten för ett par veckor sedan kan leda till förbud mot embryonal stamcells forskning, och eventuellt även ett förbud mot att föra in sådana cellinjer till USA. Men ännu har inga beslut i den riktningen tagits.

I avtalet mellan Vetenskapsrådet, JDRF och Diabetesförbundets forskningsfond framgår att de 75 miljoner kronorna ska gå till fyra områden: utveckling och karakterisering av humana embryonala stamcellslinjer, skapande av optimala betingelser för att odla stamceller, studier avseende cellers utveckling och specialisering, samt etiska och juridiska aspekter på human embryonal stamcells forskning.

Följer svensk lagstiftning

Harriet Wallberg-Henriksson besökte USA och National Institute of Health, NIH, i februari i år för att bland annat diskutera villkoren för samarbete mellan svenska och amerikanska forskare. I USA finns exempelvis inte det s k lärarundantaget vid universiteten, som i Sverige ger den enskilde forskaren rätt till sina egna upptäckter. I USA måste forskare som får statligt ekonomiskt stöd dela med sig av forskningsresultat till alla andra forskare som begär det.

I det nu träffade avtalet med JDRF gäller svensk lagstiftning, vilket bland

annat innefattar lärarundantaget. Det betyder i praktiken att den enskilde forskaren som får del av pengarna kan skicka runt sina cellinjer till andra grupper, exempelvis till amerikanska, men bara om forskaren själv vill. Under Harriet Wallberg-Henrikssons möten med representanter för NIH framgick det dessutom att man välkomnar svenska forskare att söka statliga forskningsanslag. NIH har riktade anslag motsvarande högst fyra miljoner kronor per år och projekt, som forskare eller forskargrupper kan söka.

3 juni sista dag

Under våren går Vetenskapsrådet ut med en särskild utlysning av medlen i det femåriga programmet för stamcells forskning, och sista dag för att lämna in projektförslag blir den 3 juni. Därefter kommer ansökningarna att granskas av en internationellt sammansatt expertgrupp. I oktober ska det vara klart vilka som får del av medlen i programmet.

Avtalet löper på fem år, men det innebär inte automatiskt att de som tilldelas medel från start kommer att få behålla dessa under hela femårsperioden. Efter tre år görs en noggrann projektutvärdering som sedan ligger till grund för ett eventuellt fortsatt ekonomiskt stöd.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se